

Oberlinger & L'Apothéose —*Concerts* de Telemann

Palau Bach

Dilluns, 4 de març de 2024 – 20 h

Sala de Concerts

Amb la col·laboració de:

ASSOCIACIÓ
ORFEO
CATALÀ

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Membre de:

Programa

Dorothee Oberlinger, flauta de bec

Josep Domènech, oboè

Eyal Streett, fagot

Laura Quesada, *traverso*

Víctor Martínez, violí

L'Apothéose

I

Georg Philipp Telemann (1681-1767)

Conclusió en Mi menor, BWV 50:5, de

Tafelmusik

Allegro

Largo

Concert per a flauta de bec i fagot, en Fa major,

BWV 52:F1

Largo

Vivace

Grave

Allegro

Concert d'oboè, en Do menor, BWV 51:C1

Adagio

Allegro

Adagio

Allegro

II

Georg Philipp Telemann

*Concert per a flauta de bec, oboè, violí i baix
continu, en La menor, TWV 43:A3*

Adagio

Allegro

Adagio

Vivace

*Concert per a flauta de bec, en Do major, TWV
51:C1*

Allegretto

Allegro

Andante

Tempo di minuet

*Concert per a flauta de bec i 'traverso', en Mi
menor, TWV 52:E1*

Largo

Allegro

Largo

Presto

Durada del concert:

Primera part, 35 minuts | Pausa de 15 minuts | Segona part, 45 minuts.

La durada del concert és aproximada.

#antiga #gransfigures

Poema

SALM

Cap enigma podria néixer
sense l'amor.

Com les fulles
que diu el foc
i planta el vent
i ajaça el sol.

L'ocell que fendeix el cor
sempre s'oculta
entre les garbes.

Però mirar és saber estimar
ara que tot és insabut.

Laia Llobera

Paradisia (2023)

Comentari

Telemann, l'etapa daurada de la flauta de bec

La flauta de bec, també anomenada flauta dolça als àmbits pedagògics, és un dels instruments més mal coneguts del nostre temps. La possibilitat de fer-lo sonar amb una relativa facilitat i d'haver-se pogut construir amb un material tan econòmic com el plàstic, el va convertir en una eina molt present en la introducció a la formació musical de nens i nenes, però alhora va fer oblidar el caràcter d'instrument professional, virtuosístic, com l'oboè o la flauta travessera, que va tenir ja des del segle XVI fins a la primera meitat del segle XVIII.

El tractat d'interpretació més antic que conservem d'aquest instrument és la *Fontegara* de Silvestro Ganassi, publicat a Venècia el 1535. Amb l'arribada del Barroc va gaudir del seu moment més daurat, que culminaria coincidint amb les obres que Händel, Bach, Vivaldi o Telemann, entre d'altres, li van dedicar.

Potser el tret diferencial de Telemann respecte de la resta dels contemporanis esmentats és que ell mateix tocava la flauta de bec. De fet, sabem que en va aprendre a Magdeburg, ciutat natal. Va fer-ho de forma autodidàctica, i també amb altres instruments, com la cítara o el violí. La dificultat que es va trobar és que a la seva mare no li agradava que Telemann es pogués dedicar a la música. Telemann, en cap cas, va poder obeir la voluntat de la seva mare, afortunadament per a la posteritat.

Telemann també va aprendre a tocar el *traverso*, el clavecí, fins i tot el trombó, entre altres instruments. Potser no va ser virtuós en tots, però sí que això li va permetre escriure música perfectament adequada a les possibilitats idiomàtiques de cada instrument.

Aquest tret és especialment destacat en la flauta de bec. Telemann sap aprofitar perfectament la tessitura aguda de l'instrument, especialment brillant, alhora que tendeix a utilitzar tonalitats com Fa major, o La menor, on l'instrument transita de forma molt natural.

Entre les aproximadament 3.600 obres que integren el seu catàleg, el més gran de tota la història de la música, la flauta de bec hi va apareixent nombrosíssimes vegades. Apareix en moltíssimes òperes i cantates, també en grans reculls, com l'antològica *Tafelmusik* (Música de taula), una col·lecció de música utilitària en tres parts publicada a Hamburg el 1733 i de la qual sentirem la *Conclusió* de la primera.

Una altra tendència recurrent de Telemann és la combinació tímbrica. Combinar flautes amb oboès, o bé flauta i fagot en el *Concert* que probablement va sorgir a Hamburg, on les darreres dècades de la seva vida va exercir com a director musical. També el *Concert per a oboè en Do menor*, que a més d'un farà pensar en Bach, o el deliciós *Concert a quatre en La menor*, on fa dialogar la flauta, l'oboè, el violí i el baix continu exhibint un domini formidable del llenguatge imitatiu.

Els dos darrers *Concerts* són obres antològiques. L'escrit en Do major no falta al repertori de cap flautista de bec. I el *Concert en Mi menor* esdevé una de les poques obres que es van escriure al segle XVIII combinant, de manera premeditada, les dues flautes (eternament confoses), la de bec i la travessera (*flauto* i *traverso*), amb un final d'esperit rústic que no deixarà indiferent ningú.

Joan Vives, músic i divulgador musical

Avançament de temporada
2024-2025

Palau
de la Música
Catalana

—Palau 100

03.10.24

Filharmònica de Viena & Gatti
—*Simfonia núm. 10* de Xostakóvitx

29.10.24

Connolly, Anima Aeterna Brugge
& Heras-Casado
—*Simfonia "Wagner"* de Bruckner

04.11.24

Kozhukhin, Filharmònica
de Luxemburg & Gimeno
—*Pini di Roma* de Respighi

21.11.24

Bezuidenhout, Orchestre des
Champs Élysées, Collegium Vocale
Gent & Herreweghe
—*Concert per a piano núm. 4*
de Beethoven

13.01.25

Dueñas, Philharmonia Orchestra
& Alsop
—*Romeu i Julieta* de Prokófiev

26.01.25

Royal Concertgebouw Orchestra
& Mäkelä
—*Vida d'heroi* de Strauss

17.02.25

Ensemble I Gemelli & González Toro
—*Vespro della Beata Vergine*
de Monteverdi

10.03.25

Balthasar Neumann Chor & Orchester
& Hengelbrock
—*Missa solemnis* de Beethoven

23.03.25

musicAeterna & Currentzis
—*Simfonia núm. 9* de Bruckner

23.04.25

Pires, Bezuidenhout, English Baroque
Soloists & Gardiner
—*Simfonia "Praga"* de Mozart

05.05.25

Bell, Orchestra dell'Accademia
Nazionale di Santa Cecilia & Harding
—*Simfonia "Tità"* de Mahler

26.05.25

Orquestra Simfònica de la Ràdio Sueca,
Orfeó Català & Harding
—*Simfonia "Resurrecció"* de Mahler

Abonaments ja disponibles a partir de 230 euros.
Abonaments a la carta a la venda a partir del 8 de maig
i entrades individuals a partir del 22 de maig.
Més informació a palaumusica.cat i a Taquilles del Palau.

Biografies

Dorothee Oberlinger, flauta de bec

© Henning Ross

És una de les flautistes principals de la seva generació. Debutar el 1997 com a guanyadora del Concurs Internacional SRP-MoeckUk al Wigmore Hall de Londres li va generar nombroses invitacions en concerts i festivals arreu d'Europa, Amèrica i Àsia.

Com a solista toca amb l'Ensemble 1700, que fundà el 2022, a més de fer-ho amb conjunts i orquestres barroques de prestigi, com Sonatori de la Gioiosa Marca, Musica Antiqua Köln, Akademie für Alte Musik de Berlín, Academy of Ancient Music, London Baroque, Concerto Melante, Zefiro i L'Arte del Mondo.

Els seus enregistraments de música barroca, dels segles XVII i XVIII han rebut les més altes valoracions de la crítica internacional. Com ho confirmen el premi Echo Klassik, en la categoria de millor instrumentista de l'any. També va rebre el premi ICMA 2020 com a millor solista instrumental barroc pel seu CD *Night music* al costat d'Il Sonatori de la Gioiosa Marca.

Va debutar com a directora a Salzburg el 2011, el 2016 amb la seva pròpia producció de l'òpera *Lucio Cornelio Silla* de Händel a la temporada del WDR Tage Alter Musik a Herne i el 2017 al Göttinger Händel Festspiele.

Ha estat professora a la Universität Mozarteum de Salzburg, on dirigeix l'Institut de Música Antiga des del 2004. Però també se sent implicada en la música contemporània i ha col·laborat en el disc *Touch* amb el duo de pop suís Yello.

Pels seus mèrits musicals, el 2016 va ser nomenada ciutadana honorària de Simmern, la seva ciutat natal, i el mateix any la Telemann City-Network la va distingir com a ambaixadora de Telemann. El 2020 va rebre el prestigiós Telemann Award. I des del 2021 és membre de primera classe de l'Orde del Mèrit de la República Federal Alemanya.

Des del 2009 és la directora musical de l'Arolser Barockfestspiele de Bad Arolsen i va assumir el càrrec de directora musical del Musikfestspiele Potsdam Sanssouci, un festival que inclou més de cinquanta esdeveniments al voltant del castell Potsdam Sanssouci, on també dirigeix habitualment produccions d'òpera barroca.

Josep Domènech, oboè

Nascut a Amposta, hi va començar els estudis musicals estudiant oboè amb Mercè Falcó. Posteriorment va fer-ho al CSMMB, on va rebre el premi d'honor del títol superior i tot seguit va ingressar a la Musikakademie der Stadt de Basilea, on va cursar un postgrau. Va concloure la seva trajectòria formativa al Conservatori Superior de Música d'Amsterdam.

Com a músic d'orquestra ha treballat amb els directors i músics G. Antonini, Sir Simon Rattle, Sir John Eliot Gardiner, Ph. Herreweghe, J. Savall, K. Bezuidenhout i R. Jacobs, entre d'altres. Des del 2019 és el titular oboè solista de la Freiburger Barockorchester, especialitzada en música escrita el segle XVIII fins a principis del segle XX amb instruments històrics.

Ha treballat com a docent al Conservatori de Tolosa de Llenguadoc i actualment és professor titular al Conservatori Superior d'Amsterdam i professor a l'ESMUC.

El seu interès per la retòrica i la filologia musicals el porten a col·laborar en diversos projectes educatius i de formació de joves orquestres i en *masterclasses* als cinc continents. També col·labora amb el constructor català d'oboès Pau Orriols.

Eyal Streett, fagot

© Dymphna van den Abeele

Va néixer a Jerusalem i de jove va descobrir la màgia del món de la música antiga, que va esdevenir la seva passió. Un descobriment que la va menar a estudiar fagots històrics al Reial Conservatori de la Haia i, posteriorment, a la Civica Scuola di Musica de Milà.

Actualment fa gires de manera habitual amb les principals formacions de música antiga i forma part de la Freiburger Barockchester.

Eyal Streett no deixa d'experimentar i buscar constantment formes diferents d'utilitzar la música per despertar i moure les passions del públic del segle XXI.

Laura Quesada, traverso

© Pablo F. Juarez

Es caracteritza per la seva interdisciplinarietat, com a flautista i teclista especialitzada en instruments històrics, i és membre fundador del projecte L'Apothéose, grup de cambra basat en la interpretació històrica del repertori del segle XVIII que és considerat avui dia com un dels més rellevants del panorama musical espanyol.

La seva passió per la música ja es va manifestar als quatre anys tocant el piano. Després fou admesa al Centro Integrado de Enseñanzas Artísticas Padre Antonio Soler a San Lorenzo de El Escorial (Madrid), i hi va estudiar piano, clavicèmbal i flauta travessera, estudis que va acabar amb menció d'honor en composició. Posteriorment va fer el grau i el màster de flauta travessera al Conservatoire Royal de Mons (Bèlgica) amb Marc Grauwels, on va rebre la Gran Distinció, i a França a l'École Normale de Musique de París amb Mihi Kim, on va finalitzar amb els títols de flauta i *piccolo*, aquest darrer amb menció d'honor i felicitació del jurat. Després, atreta per la música antiga, va ser admesa al Real Conservatorio Superior de Música de Madrid, on estudià amb Alberto Martínez i Guillermo Peñalver i hi va assolir el títol de clavicèmbal amb excel·lent i el de *traverso* amb matrícula d'honor, juntament amb el premi d'honor de fi de carrera en aquesta especialitat.

Ha ampliat coneixements amb els músics Claire Guimond, Kate Clarke, Alexis Kossenko, Wilbert Hazelzet, Ashley Solomon, Richard Egarr, Josep Domènech, Frank Theuns, Guido Morini, Jesper Christensen, Beatrice Martin, Diego Ares, Jacques Ogg, Ton Koopman, Aurèle Nicolet, Pierre-Ives Artaud, Jaime Martín, Sophie Cherrier, Julia Gállego i Emily Beynon, entre d'altres.

Acumula disset premis internacionals i nacionals, aconseguits en diferents concursos, com l'Internationaal Van Wassenaer Competition (Països Baixos), Göttingen Händel Competition (Alemanya), Concours International de Musique Ancienne de la Vall del Loira (França), York Early Music International Young Artists Competition (Regne Unit), Concours International Le Parnasse (França), i ha participat en projectes i agrupacions com ara Gabrieli Consort & Players, Ton Koopman Academy, Los Elementos, Nereydas, La Madrileña, La Tempestad, Orquesta Barroca de la Universidad de Salamanca, Britten-Pears Baroque Orchestra, Orchestre de Chambre de Valònia, European Royal Ensemble, EuroAsia Orchestra, Joven Orquesta de la Comunidad de Madrid, Joven Orquesta Barroca de Andalucía i Orquesta Presjovem, entre d'altres.

Aquesta intensa activitat ha portat Laura Quesada a tocar a grans sales i festivals d'Europa, Àsia i Amèrica, com l'Oude Muziek d'Utrecht, Festival d'Ambronay, York Early Music Festival del Regne Unit, Palais des Beaux-Arts de Brussel·les, Internationale Händel Festspiele de Göttingen, Festival Internacional de Música Sacra de Bogotà i, a Espanya, al Festival Internacional de Santander, Quinzena Musical de Sant Sebastià, Auditorio Nacional de Música de Madrid, Festival de Música Antigua d'Úbeda i Baeza i Festival de Música Antigua de Sevilla. La temporada 2019-20 va participar a L'Apothéose com a grup resident del Centro Nacional de Difusión Musical (CNDM), amb el qual va fer una gira de deu concerts a Colòmbia, Itàlia, Londres i Espanya.

Actualment és membre de L'Apothéose i s'encarrega de gestionar-lo. També treballa com a professora privada, músic d'estudi i com a clavecinista i intèrpret de *traverso* amb diverses agrupacions de música antiga.

Víctor Martínez, violí

Ha fet estudis de violí amb Diego Sanz, Laura Rodríguez, Rezart Kapetani, Lina Tur i el mestre Nicolás Chumachenco al Conservatorio Profesional de Cartagena, al Conservatorio Superior de Música de Múrcia i al Conservatorio Superior de Música de l'Aragó. Després es traslladà a València per continuar ampliant coneixements amb el mestre Vicente Huerta.

Membre de l'EUYO durant els anys 2010-2011 va pertànyer com a concertino a l'Orquesta de Joves de la Regió de Múrcia (OJRM), Joven Orquesta d'Andalusia (OJA), Orquesta del Conservatorio Superior de Música de l'Aragó (OSCSMA), Joven Orquesta Nacional d'Espanya (JONDE), i ha col·laborat en diverses orquestres i formacions, com ara l'Orquesta Sinfónica de Múrcia, Orquesta de Cadaqués, Orquesta de Cámara Reina Sofía, el conjunt Zarabanda, Orquesta Nacional d'Espanya, Orquesta de RTVE i Orquesta Spira Mirabilis.

Ha tocat amb solistes del nivell de Wenzel Fuchs, Lucas Macias, Eric Terwilliger, Alexander Rudin, V. Sokolov, A. Lonquich, Nicolas Chumachenco i P. Wispelwey, entre d'altres. Ha treballat amb nombrosos directors, com G. Antonini, Nacho de Paz, Juan Luis Martínez, Pablo González, Benito Lauret, Jaime Martín, Lutz Kohler, M. Minkowski, L. Langreé, Ph. Herreweghe, G. Rozhdestvensky, S. Bychkov, Daniel Barenboim i Sir Neville Marriner.

En l'àmbit de la música de cambra s'ha format amb grans professors, com Marta Gulyás, Michael Thomas, Ageet Zweistra, Philippe Vasseur, Kennedy Moretti, Jaap Ter Linden, Cuarteto Quiroga i Quartet Casals. Ha col·laborat amb el grup Arts's XXI, integrat per solistes de l'Orquestra del Palau de les Arts Reina Sofia, en l'enregistrament en CD de la integral de música de cambra del compositor valencià Josep Vicent Bàguena Soler.

El 2009 va entrar en contacte amb el món de la interpretació historicista centrat en els períodes del Classicisme i el Romanticisme, quan va cursar la formació superior en interpretació d'orquestra clàssica i romàntica al Centre Européen de Recherche et Pratique Musicales a Saintes, sota la supervisió de Virginie Descharmes, Alessandro Moccia i la direcció artística de Ph. Herreweghe. Des d'aleshores col·labora amb diverses formacions historicistes tot compaginant-ho amb la seva activitat concertística, i ha tocat als millors festivals del món.

Ha obtingut diversos reconeixements, com la menció honorífica al concurs Entre Cuerdas y Metales de Cartagena (2002), amb el Quinteto Akian obtingué el tercer premi i el premi especial del públic al Concurs Teodoro Ballo a Saragossa (2008), guanyà en concurs una Beca Ibercaja per a la continuació d'estudis (2007) i de la mateixa manera obtingué una beca de perfeccionament (2010). El 2012 guanyà el primer premi del Concurs Nacional de Joves Intèrprets Ciutat de Xàtiva. El 2017, com a integrant de L'Apothéose, va guanyar el primer premi, el Premi Bärenreiter i el premi especial EEEmerging European Ensembles del Göttingen International Händel Festival (Alemanya), el segon premi del Concours International de Musique Ancienne de la Vall del Loira, en què el jurat era presidit per William Christie, el segon premi del prestigiós Internationaal Van Wassenaer Competition 2018 en el marc del festival Oude Muziek d'Utrecht, i el primer premi, el premi del públic i el Premi Eubo Development Trust del York Early Music Competition, integrat al Festival de York al Regne Unit.

Recentment ha estat convidat per Midori Seiler, per actuar com a solista al Schwetzingen SWR Festspiele, sota la direcció de Jaap Ter Linden, i ha col·laborat com a concertino en diverses orquestres professionals, entre les quals l'Orquestra d'Extremadura, La Spagna, Kissar Ensemble, Musica Humana (Varsòvia), Continuum, La Tempestad...

Actualment forma part de l'Insula Orchestra de París, L'Apothéose i el Trio Malats. Alhora treballa com a professor de violí al Conservatorio Superior de Música de Castella i Lleó, i com a concertino de l'Orquestra Simfònica de Castelló.

L'Apothéose

© Sergio Albert

De les aules d'un conservatori a guanyar una dotzena de premis i esdevenir grup resident de la institució espanyola més important en música clàssica, tot això en menys de quatre anys, resumeix la història de L'Apothéose, la nova referència en la interpretació històrica al panorama musical europeu.

Amb expertesa i entusiasme, L'Apothéose dona un toc personal a cada peça musical en què treballa, tot centrant-se a explotar al màxim el contingut retòric i emocional de cada obra. Gràcies a aquestes interpretacions acurades, el grup ha estat aclamat pel públic i la crítica i ha estat premiat en totes les competicions en les quals s'han presentat. L'Apothéose acumula, entre els guardons rebuts, el primer premi, el Premi EUBO Development Trust i el Premi Friends del York Early Music Festival del York Early Music International Young Artists Competition 2019 al Regne Unit, el segon premi al prestigiós Internationaal Van Wassenaer Competition 2018 del Festival Oude Muziek d'Utrecht (Països Baixos), el primer premi del Göttingen Händel Competition 2017 (Alemanya) i el segon premi del Concours International de Musique Ancienne de la Vall del Loira (França) el 2017, presidit per William Christie.

Fidels als valors de qualitat i autenticitat, els quatre membres de L'Apothéose centren la seva feina en la recuperació del repertori històric espanyol, així com a l'exploració d'un nou discurs en l'obra de reconeguts compositors internacionals, amb una atenció especial a autors alemanys com ara Händel, Telemann o J. S. Bach.

L'Apothéose ofereix una nova concepció de la música barroca, amb interpretacions apassionades i plenes de color, que han captat l'audiència més exigent dels escenaris més destacats d'Espanya, França, Itàlia, Alemanya, Holanda, el Regne Unit i Colòmbia. Entre d'altres, la formació ha estat convidada a festivals internacionals prestigiosos, com l'Oude Muziek d'Utrecht, Festival d'Ambronay, Internationale Händel Festspiele de Göttingen, York Early Music Festival i London Festival of Baroque Music (al Regne Unit), i també nacionals, com el Festival Internacional de Santander, Quinzena Musical de Sant Sebastià, Festival de Arte Sacro de la Comunidad de Madrid, Festival de Torroella de Montgrí, Festival de Música Antigua d'Úbeda i Baeza i Festival de Música Antigua de Sevilla, entre d'altres. La temporada 2019-20 va ser nomenat grup resident del Centro Nacional de Difusión Musical (CNDM), tot consolidant així la seva posició com un dels *ensembles* més reconeguts del panorama musical espanyol.

Els seus enregistraments *Tesoros musicales de la Biblioteca Nacional de España* (2018, DM&DM) i *Händel tribute* (2019, IBS Classical) han estat extensament aclamats per la crítica, sempre valorats amb la màxima puntuació. Aquest darrer àlbum va ser disc recomanat el 2019 per la revista «Scherzo» i li han arribat lloances fins i tot dels EUA, mitjançant la revista especialitzada de la South California Early Music Society.

El nom del grup va ser inspirat pel títol de l'obra *L'Apothéose de Corelli* de François Couperin, peça que va constituir el primer projecte musical dels integrants del grup i punt de partida d'una trajectòria musical fructífera.

També et pot interessar...

Palau Bach

Dijous, 16.05.2024 - 20 h

Sala de Concerts

—*Concerts de Brandenburg 4 i 5*

Gli Incogniti

Amandine Beyer, violí solista i direcció

J. S. Bach: *Concert per a violí i oboè, en Do menor, BWV 1060R*

J. S. Bach: *Concert per a oboè d'amor, BWV 1055R*

J. S. Bach: *Concert de Brandenburg núm. 4, en Sol major, BWV 1049*

J. S. Bach: *Concert per a violí, en La menor, BWV 1041*

J. S. Bach: *Concert de Brandenburg núm. 5, en Re major, BWV 1050*

Preus: de 22 a 35 euros

Mecenes d'Honor

Mecenes Protectors

Mitjans Col·laboradors

Col·laboradors

Armand Basi – Bagués-Marsiera Joiers – Balot Restauració – Calaf Grup – Cardoner Grup – CECOT – Coca-Cola – Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports – Deloitte – Eurofirms Group – FC Barcelona – Fundació Abertis – Fundació Antiques Caixes Catalanes – BBVA – Fundació Caixa d'Enginyers – Fundació Castell de Peralada – Fundació Metalquímia – Gómez-Acebo & Pombo – Helvetia Compañía Suiza S.A. de Seguros y Reaseguros – Illy – Laboratorio Reig Jofre – La Fageda – Nexo – Quadis – Saba Infraestructures, S.A. – Scasi Soluciones de Impresión S.L. – Soler Cabot

Amics Benefactors

Ascensores Jordà, S.A. – Fundació Antoni Serra Santamans – Veolia Serveis Catalunya S.A.U. – Salvador Viñas Amat

Benefactors Palau XXI

Mª Dolors i Francesc – Elvira Abril – Pere Armadàs Bosch – Rosamaria Artigas i Costajussà – Professor Rafael I. Barraquer Compte – Francesc Xavier Carbonell Castellón – Lluís Carulla Font – Mariona Carulla Font – Josep Colomer Maronas – Josep Daniel i Gubert – Isabel Esteve Cruella – Pere Grau Vacarisas – Jordi Gual i Solé – María José Lavin Guitart – Ramón Poch Segura – M^a. del Carmen Pous Guardia – Juan Manuel Soler Pujol – Daniela Turco – Joan Uriach Marsal – Joaquim Uriach Torello

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

